

MILLIIY ARMIYAMIZ — MUSTAHHKAM TAYANCHIMIZ

Askarlar, harbiy xizmatchilar mamlakatimizning shonli tarixini, ona zaminimizda yashab o'tgan buyuk qahramonlar, sarkarda va qo'mondonlar hayoti va jasoratini chuqur bilishi, ular bilan g'ururlanishi lozim.

Sh.MIRZIYOYEV

**14-YANVAR — VATAN
HIMOYACHILARI KUNI**

Milliy armiyamiz mustaqilligiga ma'lum bir qiyinchiliklar va to'siqlarni yengib, bosqichma-bosqich islohotlarni amalga oshirish asosida erishilgan. ▶ 3

ACHCHIQ, AMMO OCHIQ GAPLAR

BAG'DODDA HAMMAYOQ TINCH... MI?

Sabaxon Mansurova — boshlang'ich sinf o'qituvchisi. 10 yildan ortiq vaqt mobaynida Bag'dod tumani, Chinobod qishlog'ida joylashgan 38-maktabning filialida o'quvchilarga bilim berib kelmoqda. Orzulari bir olam, sodda qishloq o'qituvchisi dilidagilarni bizga aytib yozg'irdi.

— Televizorda chiroyli, keng, yorug' va zamonaviy texnologik vositalardan foydalanib dars o'tayotgan ustozlar haqidagi lavhani ko'rsam, ularga havasim keladi, — deydi muallim. — Biz qachon shunday

bekam-u ko'st sharoitda bolalarga ta'lim berarkanmiz-a? Darsning qiziq joyiga kelganda, arang yorug'lik taratayotgan elektr toki ham o'chib qoladi.

Davomi 2-sahifada.

ISLOHOT ODIMLARI

2022-YILDA KO'ZDA TUTILAYOTGAN CHORALAR, KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA ISTIQBOLDAGI REJALAR...

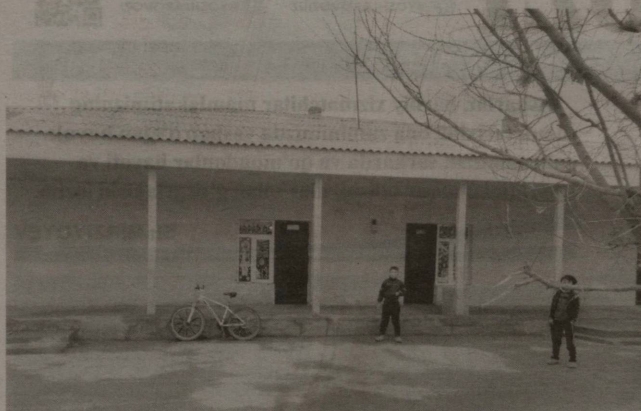
O'zbekistonda 2020-yildan boshlab kambag'allikka qarshi kurashishga katta e'tibor qaratib kelinmoqda.

Jumladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2020-yil 24-yanvardagi Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasida kambag'allikka qarshi kurashish ustuvor vazifa etib belgilandi. Murojaatnomada kambag'allikni qisqartirish — aholida tadbirkorlik

ruhini uyg'otish, insonning ichki kuch-quvvati va salohiyatini to'la ro'yobga chiqarish, yangi ish o'rinlarini yaratish bo'yicha kompleks iqtisodiy va ijtimoiy siyosatni amalga oshirish orqali amalga oshirilishi ta'kidlandi.

Davomi 4-sahifada.

BAG'DODDA HAMMAYOQ TINCH... MI?

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

O'quvchilar stul yetishmasligidan bitta partada uch kishi bo'lib ham o'tirishadi. Men-ku tik oyoqda dars o'tishga o'rganib qolganman. Kasbim, maktabimni sevganim uchun boshqa joyda ishlay olmayman. Biz mas'ullarning e'tiboriga juda muhtojmiz!

Bir qaraganda maktabga o'xshamas bir qavatli bino hovlisida bolalar o'ynab yuribdi.

— O'g'lim, bu yer maktabmi?

— Assalom-u alaykum, ha maktab, orqa tomonida bog'chayam bor.

— Rostdanmi? Qani ko'rsatchi?

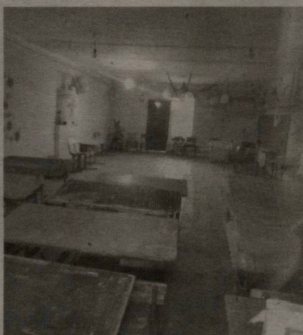
Bino ortidagi ikkita xona bog'cha uchun ajratilgan ekan. Shirin uyquda yotgan bolalar oldiga kirdik. Ko'mir hidi bir zumda dimog'ni achishtirdi. Qanday qilib, shu havoda balajonlarimiz uxlayapti? Axir, bu sog'liq uchun zararli!

— To'g'ri, zarar, lekin boshqa yo'l bilan xonalarni isita olmaymizda, — deya imyanib, aybdordek javob berdi 53-davlat maktabgacha ta'lim muassasasi filiali xodimi. — Qishlog'imizda bog'cha yoshidagi 150 nafar bola bo'lsa-da, birorta bog'cha yo'q. To'g'rirog'i, bor-u, talabga mutlaqo javob bermaydi. Shunday bo'lsa ham 3 dan 6 yoshgacha bo'lgan bolalarning 30 nafari shu maktabgacha ta'lim muassasasida tarbiyalanadi. Sharoit yaxshi emas. Shaharlardagi sharoit biz uchun ertak. Qishloq bolalari ham yaxshi sharoitda o'qish va tarbiyalanishga haqli. Nega mutasaddilar bizning qishloqqa kelganda ko'z yumib o'tib ketishadi?!

Bu yerda 165 ta oila yashaydi. Qishloq ostonasi abgor holatdagi maktab va bog'chadan boshlanadi. "Peshonasi yarqiragan" qishloq ahli 1979-yili maktab maqomi berilgan, ungacha sobiq "Namuna" jamoa xo'jaligining dala shiyponi bo'lgan mana shu kulbada o'qib (?) kelishadi. Bolalar 3,5 kilometr masofa bosib, qo'shni qishloqdagi 38-umumiy o'rta ta'lim maktabiga qatnab ta'lim olishadi. Qish-qirovli kunlarda zimistonda uyga kiritib kelishsa, bahor-kuzning yomg'irli kunlarida loy kechib, quyosh qizdirganda soya-salgini topolmay amal-taqal o'qib qaytishadi. Bolalarni ta'limdagi yuklamalar emas, yo'l azobi qiynaydi. Bu yo'llarda yo'lovchi mashinalar ham qatnamaydi. Ota-onalar doimiy xavotirda.

— Tumanda 57 ta umumiy o'rta ta'lim maktabi bor, — deydi Bag'dod tumani XTB mudiri Adham Xonkeldiyev. — Shulardan 6 tasining filiali ham faoliyat ko'rsatadi. Ularda ham ahvol yaxshi emas. Ishni boshlaganimga endi bir oy bo'ldi. Mavjud muammolarni o'rganib, unga ijobiy yechim topish uchun ularga birinchi galda alohida maktab maqomini berish dardkor. Shu masalada tuman hokimligiga murojaat qilganmiz. Joriy yilning o'rtalarigacha ijobiy natijalar ko'rsatishga va yangi maktab qurishga harakat qilamiz.

Ta'lim maskanida 98 o'quvchiga 16 nafar pedagog bilim beradi. Maktabmi, filialmi, muhimi o'quv-

chi uchun yaxshi sharoit yaratish mas'ullaring birinchi galdagi vazifasi. Oxirgi marta 2016-yilda ta'mirlangan binoga oradan shuncha vaqt o'tib ham na bir g'isht qo'yildi, na bo'yoq chaplandi. Sinf xonalari va jihozlari abgor ahvolda. O'tgan asrning 50 yillarini eslatuvchi partalar maktabda saqlanib qolgan. Chiroq xiraligidan kitobni arang o'qiydiz. O'tirganda g'irchilaydigan stullarda o'quvchi qanday qilib ta'lim olishi mumkin? O'qituvchilardan "Qachondan beri shu ahvolda dars o'tasizlar?" deb so'radim.

— Bu yerda akalarim, hatto ota-onamiz ham ta'lim olgan. Biz o'qigan paytlarda bitta xonada 3 ta sinf o'quvchilari o'qishardi. Bugun har tugul 4 ta bo'lsa-da, xonamiz bor. Ikki smenada bo'lsa ham amallab o'quvchilarga ta'lim beryapmiz. Uzoq masofadan dars berishga keladigan ustozlar uchun dam olish yoki bo'lmasa majlis o'tkazadigan joy yo'q. Sovuq kunlarda ham ular tashqarida dars vaqti boshlanishini poylashadi. Muammolarimiz yechimini kutib qolaveramiz, — dedi

ism-familiyasini oshkor qilishni istamagan o'qituvchi.

Ta'lim maskanida kutubxona, sport zal, oshxona tugul dars o'tgani xona yetishmaydi. Binoda 6 ta xona mavjud bo'lib, shulardan 2 tasi bog'cha uchun ajratilgan.

Maktab-bog'cha quray, deb tashabbus bilan chiqqanlarga mutasaddilarning javobi bitta: yer yo'q!

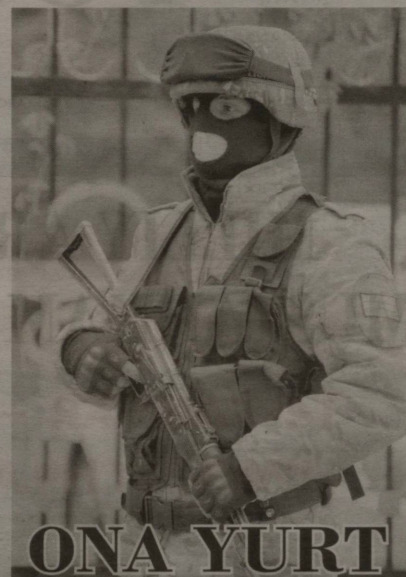
— Jismoniy tarbiya o'qituvchisiman, — deydi Qahramon Mansurov. — Dars o'tishga umuman sharoit yo'q. Ba'zida o'quvchilarimni olib, qo'shni qishloqdagi maktab sport maydonchasida amaliy darslarni o'tib kelamiz. Bu yerda maktab hovlisining ikki yoniga toshdan darvoza yasab, futbol o'ynata olaman, xolos. Boshqa mashg'ulotlarni bajarishning imkoni ham yo'q! Bunday vaziyatdan zerikib, necha marta qishloq faollari bilan birgalikda tegishli joylarga murojaat qildik. Lekin ularning javobi bitta: kelgusi yildagi dasturga tushiramiz! Ammo o'sha vaqt necha yildan buyon kelgani yo'q, kelishidan umidimizni ham uzganmiz. Agar yer berishsa, albatta, shaxsan o'zim bolalarimiz uchun maktab qurardim!..

Rivojlanishning asosi bo'lmish ta'lim-tarbiya, ilm uchun yer topilmaydigan joyda o'sishni kutishning o'zi ahmoqlik. Zero, bugun tadbirkorlar tashabbus bilan chiqib, maktab quray desa-yu, ta'lim maskani uchun joy ajratishni xohlamayotganlarni qanday tushunish mumkin?

Ta'kidlab o'tish joizki, Bag'dod yoshlari OTMga kirish ko'rsatkichlari bo'yicha respublika miqyosida yuqori natijalarni qayd etib kelmoqda. Bugun aynan shu zamindan yetishib chiqqan necha-necha yigit-qizlar o'nlab xorijiy mamlakatlar oliy ta'lim muassasalarida o'qiyapti. Xususan, Yaponiya, Rossiya, Janubiy Koreya va Yevropa mamlakatlarining nufuzli institut va universitetlarida ta'lim olishyapti. Sharoit yo'q joydan yetishib chiqqan qishloq vakillari bugun dunyoni hayratga solmoqda. Misol uchun, Sardor Umriddinov AQShning Kaliforniya shtati "Home alliance" (uy-joy qurilish materiallariga asoslangan) yetakchi korxonasi rahbari, Murodjon Abduxolliqov Janubiy Koreyadagi IT sohasiga asoslangan nufuzli kompaniyaning ko'zga ko'ringan mutaxassisi va boshqa o'nlab shunday misollarni keltirish mumkin. Ular bugun o'z o'rnini mavqeyiga ega. Endi bir o'yab ko'ring, ular mana shunday yomon sharoitda ta'lim olishgan bo'lsa-da, yuksak natijalarga erishdi. Ustoz aytganidek, "televizordagi" mukammal sharoitda ta'lim olishganida qanday natijalarni qayd etishgan bo'lar edi?!

Darvoqe, mutasaddilar! Masalani hal qilishning birgina yo'li bor — Chinobod qishlog'ida maktab, bog'cha qurish. Bolalarimiz yaxshi ta'lim olsin deya yelib-yugurganlarning "masalasini qog'ozda hal qilib yuborish" emas.

Shohsanam ESHMATOVA,
jurnalist

ONA YURT QALQONI

Qutlug'jon maktabni tamomlab, Baxmal tumani Mudofaa ishlari bo'limiga qarashli mudofaaga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkiloti qoshidagi o'quv kursiga qatnay boshladi. Mashg'ulotlar davomida o'z qiziqishi va izlanuvchanligi hamda namunal xulqi bilan tengdoshlariga o'rnak bo'ldi. Chegara qo'shinlarida muddatli harbiy xizmatni o'tagach, u yurak amriga bo'ysindi — ishni milliy armiyamiz safida shartnoma asosida davom ettirdi.

2008-yilning kuzi. Qutlug'jon o'ziga bildirilgan ishonchni sidqidildan ado etish asosida noqonuniy yo'llar bilan yurtimiz chegaralarini buzib kirishga urungan jinoyatchilarga qarshilik ko'rsatdi. Qonunbuzarlar qo'lga olindi. Afsuski, ularni zararsizlantirish chog'ida Qutlug'jon qahramonlarcha halok bo'ldi.

Mard va jasur posbon Qutlug'jon Rahmonov vafotidan keyin 2009-yil 14-yanvarda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoniga ko'ra "Jasorat" medali bilan taqdirlandi. Keyinchalik uning nomini abadiylashtirish maqsadida o'zi tug'ilib, voyaga yetgan mahalla "Qutlug'obod" deb nomlandi.

Tog' bag'ridagi mo'jazzgina uydin Qutlug'jonning sinfdoshi o'rtoqlari va qadrdonlarining qadami uzilmaydi. Ular Shoir ayni yolg'izlatmay, ham ma'naviy, ham moddiy tomondan ko'maklashib, yumushlariga yordamlashadi. Maktab o'quvchilari ham bu yerga tez-tez kelib turishadi. Bolalar xuddi Qutlug'jon akasi singari mard va jasur yigit bo'lib ulg'ayishni istaydi.

Baxmal tumanidagi 3-umumta'lim maktabida Qutlug'jon Rahmonov xotirasiga bag'ishlab burchak tashkil etilgan. Ayni kunda o'quv dargohida tashkil etilgan burchakda qism chegaraga qo'shinlari hayotini aks ettiruvchi stend, buklet va ko'plab fotosuratlar mavjud. Yigirma olti yil umr ko'rgan jasur posbonning ota-onasiga yo'llagan samimiy maktublari ham shu joyda saqlanadi.

O'quv dargohida ayni kunlarda davom etayotgan "Vatanparvarlik" o'yilgi ham namunal o'tkazilmoqda. Jumladan, "Vatanparvarlik — milliy yuksalish kafolati" mavzusida tadbir bo'lib o'tdi. Unda yuqori sinf o'quvchilari Vatanga muhabbat va sadoqatni madh etuvchi kuy-qo'shiqlarni namoyish qildilar.

Sevara BO'TAYEVA,
Buxoro davlat universiteti filologiya
fakultetining jurnalistika yo'nalishi
talabasi

MILLIY ARMIYAMIZ – MUSTAHKAM TAYANCHIMIZ

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

Oliy Kengashning (hozirgi Oliy Majlis) 1993-yil 29-dekabrda qonuni bilan belgilangan "14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni" dek bayram Sobiq ittifoq davrida ham (23-fevralda) nishonlangan. Ammo ushbu ikki sana orasidagi farqlar yil bilan osmonchalik farq qilar edi. Sababi sobiq SSSR tarkibidagi 15 davlatning hech qaysisi 23-fevral sanasidagi voqea-hodisaga taalluqli emas edi. Chunki 2-fevral sobiq Chor Rossiyasida boshlangan fuqarolar urushi (1918-1920) ayni hukumatning g'alabasi bilan (23-fevralda) tugaydi. Ayni shu voqeadan so'ng Sobiq sovet davlati armiyasi va dengiz floti har yili 23-fevralni bayram sifatida nishonlaydi.

Islom Karimov 1989-yilning iyun oyida O'zbekistonning birinchi rahbari lavozimiga tayinlangach, boshqa sohalar singari qurolli kuchlarimizga ham e'tibor kuchaydi. Birinchi Prezidentimizning buyrug'iga binoan 1989-yilning oxirida Sobiq sovet armiyasi saflarida xizmat qilib qaytganlarning ro'yxati tekshirilganda, birgina tinchlik davrining o'zida, hech bir sabablarsiz 430 nafar o'zbekistonlik askarning armiya saflarida vafot etgani aniqlandi.

Yurtimizdagi harbiy kadrlar masalasi ham ancha achiqar holda edi. Chunonchi, 1990-yilgi tekshiruv natijalariga ko'ra, O'zbekiston mudofaa tizimida xizmat qilayotgan barcha ofitserlarni 100 foiz deb oladigan bo'lsak, ana shuning atigi 0,6 foizi (e'tibor bering, hatto 1 foiz ham emas) mahalliy ofitserlar hisobiga to'g'ri kelardi. Aynan sobiq markaz partiyasining aralashuvi natijasida yuqoridagi achinarli raqamlar shakllangan.

Birinchi Prezidentimizning 1990-yil 26-avgustdagi "Qurolli Kuchlardagi partiya tashkilotlarini tugatish to'g'risida"gi qarori esa raqamlarning ijobiy tomon-

ga o'sishiga katta turtki bo'ldi. Natijada, 1990-yilning o'zida sobiq SSSR ichki qo'shinlarida xizmat qilayotgan 300 nafar o'zbekistonlik harbiy xizmatchi o'z ixtiyori bilan O'zbekistonning Qurolli Kuchlarida xizmat qilish xohishini yozma ravishda I.Karimovga bildirishdi. Tez orada ularning orzu-umidlari amalga oshirildi.

Mustaqilligimiz e'lon qilengach, 1991-yil 6-sentabrda Mudofaa ishlari vazirligi tuzildi. 1992-yil 3-iyulda Prezident farmoniga binoan "Mudofaa ishlari vazirligi" Mudofaa vazirligiga aylantirildi. Bu farmon asosida sohadagi keng qamrovli o'zgarishlar boshlandi.

Respublika Oliy Kengashining 1992-yil 14-yanvardagi "O'zbekiston Respublikasi hududida joylashgan harbiy qismlar va harbiy o'quv muassasalari to'g'risida"gi qaroriga binoan mamlakatimiz hududidagi barcha harbiy tuzilmalar respublika tasarrufiga olindi. Ko'p o'tmay esa, yani:

— 1992-yil 18-mayda Harbiy aviatsiya, Havo desanti, Razvetka qo'shinlari va Taminot qismlari;

— 2-noyabrda Havo hujumiga qarshi harbiy qismlar;

— 13-noyabrda Kimyoviy harbiy qismlar respublikamiz tasarrufiga olindi.

1992-yil 24-martda O'zbekiston davlat chegarasini, hududiy daxlsizligi va bo'linmasligini bevosita ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Milliy xavfsizlik xizmati (hozirgi Davlat xavfsizlik xizmati) tasarrufiga Chegara qo'shinlari tuzildi. Keyingi masala esa harbiy kadrlar, ofitserlar tizimini takomillashtirish edi. Islohatlarning ilk bosqichida, 1993-yil 12-fevralda Respublika Prezidenti, Oliy Bosh Qo'mondonning PQ-560-sonli qaroriga binoan TATU qoshida Mudofaa vazirligiga qarashli Maxsus fakultet (Aloqa qo'shinlariga harbiy kadrlar tayyorlab beruvchi), 1994-yilda esa Jizzax (hozir Qashqadaryo viloyatiga ko'chirilgan) Oliy Aviatsiya harbiy bilim yurtlari ochildi. Bundan tashqari, boshqa harbiy bilim yurtlari qaytadan dasturlandi va takomillashtirildi. Ulardan Toshkent Oliy umumqo'shin harbiy bilim yurti va Chirchiq oliy tank harbiy bilim yurtlari alohida ajralib turardi. Ushbu harbiy bilim yurtlarida kelajakda harbiy mutaxassis bo'lish orzusi bor yoshlar uchun barcha sharoitlar yaratildi.

Yuqoridagi keng qamrovli va mustahkam islohatlar hozirgi kunda Oliy Bosh Qo'mondonimiz, Prezident Shavkat Mirziyoyev boshchiligidagi davom ettirilmoqda.

2017-yil 20-noyabrda "O'zbekiston Respublikasi Mudofaa sanoati Davlat qo'mitasini tashkil etish to'g'risida" Prezident farmoni imzolandi. Shu asosida yurtimizdagi barcha turdosh korxonalarni birlashtirgan Mudofaa sanoati bo'yicha davlat qo'mitasi

tashkil qilinishi milliy mudofaa sanoat kompleksini shakllantirish yo'lidagi muhim qadam bo'ldi.

Mustaqillikdan so'ng, 1995-yil 30-avgustda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining birinchi chaqiriq uchinchi sessiyasida O'zbekiston Respublikasi Harbiy doktrinasini qabul qilindi. 2003-yil 3-fevralda esa mamlakatimiz Mudofaa doktrinasini muhokama qilindi va ma'qullandi. Shu kungacha, Qurolli Kuchlarimizning tuzilishi, tayyorgarligi va uni qo'llashga oid 2 ta doktrinal hujjat qabul qilindi. 2018-yilning 9-yanvarida Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev "O'zbekiston Respublikasining Mudofaa doktrinasini to'g'risida"gi qonunni imzoladi.

2018-yil 10-yanvarda davlatimiz rahbari boshchiligidagi Xavfsizlik kengashining kengaytirilgan tarkibdagi majlisi bo'lib o'tdi. Mazkur yig'ilishda Prezidentimiz bugungi kun yoshlarida harbiy-vatanparvarlik ruhini mustahkamlash masalasi ustuvor masala ekanini alohida ta'kidladi. Jumladan: "Buyuk sarkardalar Jaloliddin Manguberdi yoki Amir Temurning hayoti va harbiy mahorati haqida hamma ham yetarli bilimga egami? Vaholanki, bu ajdodlarimizning g'alabalari, strategiya va taktikalarini dunyodagi ko'plab harbiy maktab va akademiyalarda bugun ham o'rganishadi", deb e'tirof etdi. Harbiy ta'lim masalasiga alohida e'tibor qaratish maqsadida maktablardagi harbiy tayyorgarlik darslariga shu hududda xizmat qilayotgan, yuksak insoniy va kasbiy xususiyatlarga ega jangovar ofitserlarni jalb etish, o'quvchilarni harbiy qismlarga olib borish va xizmat jarayonlari

bilan yaqindan tanishtirish bo'yicha topshiriqlar berildi.

2018-yil 23-fevralda yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga doir ishlar samaradorligini oshirish va faollashtirish, ularning ongiga vatanparvarlik, mardlik tuyg'ularini singdirish maqsadida Vazirlar Mahkamasining "Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori qabul qilindi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 14-maydagi "O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari harbiylari va ularning oila a'zolarini ijtimoiy qo'llab-quvvatlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qaroriga binoan, harbiy xizmatchilarning farzandlari uchun respublika oliy ta'lim yurtlariga 5 foizlik davlat granti asosida qabul kvotasi ajratildi. Shuningdek, harbiy xizmatchilarni zamonaviy uylar bilan ta'minlash masalasi doimo diqqat markazida turibdi.

Qo'shinlarni eng zamonaviy turdagi harbiy texnika va qurol-yarog'lar bilan ta'minlash, so'nggi 2-3 yilda amalga oshirilgan islohotlar natijasida Milliy armiyamiz Qurolli Kuchlar qudrati bo'yicha dunyo reytingida bir necha pog'onaga ko'tarildi. 2021-yilda Buyuk Britaniyada o'tkazilgan, dunyoning 18 dan ortiq mamlakat harbiylari ishtirok etgan nufuzli "Kembriya patruli" tanlovida harbiylarimiz 103 jamoa orasida ikkinchi o'rinni egallagan sohada amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarning o'rinni ekanligini ko'rsatib beradi.

Zamonaviy, professional Milliy armiyamiz qisqa muddatda, biz tugtugandan ham oldinroq shakllandi. Hozirgi kunda esa, haqiqiy, rivojlangan armiyamizga tayangan holda tinch-totuv yashayapmiz. Qurolli Kuchlarimiz bor ekan, mustaqilligimizga, tinchligimizga qarshi qaratilgan har qanday tashqi xavflar, ularni rag'batlantiruvchi kuchlar va kimsalar o'zlarining mash'um niyatlariga hech qachon yetolmaydi. Zero, Mudofaa tizimida amalga oshirilayotgan islohotlardan ko'zlangan bosh maqsad mamlakatimiz xavfsizligi va xalqimiz tinchligini ta'minlashdir.

Zavqibek MAHMUDOV,
O'zbekiston Respublikasi
Fanlar akademiyasi
Tarix instituti stajyor-tadqiqotchisi,
Yuqorichirchiq tumanidagi
34-maktab direktorining
ma'naviy-ma'rifiy ishlar
bo'yicha o'rinbosari

2022-YILDA KO'ZDA TUTILAYOTGAN CHORALAR, KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA ISTIQBOLDAGI REJALAR...

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

2021-yil — “Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili” Davlat dasturida aholi turmush darajasini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlar izchilligini ta'minlash va ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalarni qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish maqsadida kambag'allikka qarshi kurashish bo'yicha qator vazifalar belgilab berildi.

INSTITUTIONAL VA TIZIMLI YONDASHUV

O'tgan 5 yil davomida mamlakatimizda amalga oshirilgan ishlar, jumladan, ijtimoiy-iqtisodiy sohadagi islohotlar bugungi kunda kambag'allikka qarshi kurashishda muhim poydevor vazifasini o'tamoqda.

Xususan, hukumat tarkibida Bosh vazirning moliya-iqtisodiyot va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha o'rinbosari lavozimi joriy etildi.

Kambag'allik muammosini izchil va aniq maqsadga muvofiq hal etish uchun ijtimoiy himoyaga muhtoj va kam ta'minlangan oilalarni qo'llab-quvvatlash maqsadida Mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash vazirligi tashkil etildi.

Mamlakatimizda kambag'allikni qisqartirish borasida maqbul davlat siyosatini amalga oshirish tizimini joriy etish maqsadida Iqtisodiyot va sanoat vazirligi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi etib qayta tashkil etildi.

Kambag'allikni qisqartirish yo'nalishidagi ilmiy tadqiqotlar sifati va sonini oshirish maqsadida Prognozlashtirish va makroiqtisodiy tadqiqotlar ilmiy-tadqiqot instituti tarkibida Kambag'allikni qisqartirish va aholi farovonligini o'rganish ilmiy markazi ham faoliyat boshladi.

Ushbu markaz, aynan jahon mamlakatlari tajribalarini chuqur o'rgangan holda, mamlakatimizda kambag'allikni qisqartirish hamda aholi turmush farovonligini oshirishga yo'naltirilgan ilmiy-amaliy tadqiqotlar olib borish maqsadida tashkil etildi.

Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 19-martdagi “Mahallabay” ishlash tizimini amaliyotga joriy etish va aholining tadbirkorlik tashabbuslarini yanada qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida”gi qarori bilan “mahallabay” va “xonadonbay” ishlash tizimi hamda mahallalarning “o'sish nuqtalari”ni aniqlash holda yangi tadbirkorlikni, jumladan, “drayver” loyihalarni amalga oshirish kabi mezonlar belgilab berildi.

Aytish joizki, joriy yilda kambag'allikka qarshi kurashishga oid qator normativ huquqiy hujjatlar qabul qilindi hamda

amaliyotga tatbiq etildi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “2021-yilda yangi ish o'rinlarini tashkil etish va aholi bandligiga ko'maklashish bo'yicha davlat dasturi to'g'risida”gi qarori bilan 2021-yilda 457 127 ta doimiy yangi ish o'rinlarini tashkil etish hamda mehnat organlari tomonidan 513 575 nafar fuqaro bandligiga ko'maklashish bo'yicha Davlat dasturi qabul qilindi.

Islohotlarni yanada chuqurlashtirish maqsadida 2021-yilning 3-dekabrda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'min-

bag'allikni qisqartirish borasida xalqaro tashkilotlar, moliyaviy institutlar hamda ushbu yo'nalishda ilg'or tajribaga ega mamlakatlar ilmiy markazlari bilan mustahkam aloqalar o'rnatildi. Bu ham ko'zlangan maqsadga tezroq va samaraliroq yetishishga bo'lgan harakatdir.

Pandemiya sharoitida ehtiyojmand aholini moddiy va nomoddiy qo'llab-quvvatlash maqsadida joylardagi 4 ta sektor, mahalla organlari, keng jamoatchilik vakillari hamda deputatlar bilan birgalikda kambag'al va moddiy yordamga muhtoj oilalar ro'yxati — “Temir daftar” tizimi tashkil etildi.

Tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish va kengaytirish istagi mavjud 346,9 ming subyektni aniqlandi. Bugungi kunga qadar ularning 304,4 mingtasiga jami 7280,6 milliard so'm kredit mablag'lari ajratilgan va 343,3 mingta yangi ish o'rni tashkil etilgan.

Mahallalarda o'tkazilgan xatlov natijasida jami 5,8 mingta ijtimoiy soha obyekti ta'mirlanib holatda ekanligi aniqlangan. Jumladan, ularning 2,5 mingtasi jami 2,6 trillion so'm mablag' hisobiga ta'mirlangan. 832 ta maktabgacha ta'lim tashkiloti, 1241 ta umumta'lim maktabi, 325 ta sog'liqni saqlash muassasasi, 76 ta sport muassasasi

2022-YILDA KO'ZDA TUTILAYOTGAN CHORALAR

2022-yilgi byudjet loyihasining xarajatlar qismida inson kapitalini rivojlantirish, ijtimoiy himoyani yanada kuchaytirish, kambag'allikni qisqartirish, yangi ish o'rinlarini yaratish, hududlarda aholi turmush sharoitini yaxshilash tadbirlarining ustuvorligi belgilangan.

Davlat byudjeti loyihasida ijtimoiy sohaga mablag' ajratilishi ta'minlangan holda, ularning salkam 45 foizi ta'lim sohasiga yo'naltirilmoqda. Xususan, maktabgacha ta'lim muassasalariga tadbirlar va tarbiyalanuvchilar soni oshganligini inobatga olgan holda joriy yilga nisbatan 2,2 trillion so'm ko'paytirilib, 8,7 trillion so'm, xalq ta'limiga 30,3 trillion so'm, o'rta maxsus va oliy ta'limga 7,5 trillion so'm mablag' ajratilmoqda. Sog'liqni saqlash sohasiga 22,6 trillion so'm yoki jami xarajatlarning 11 foizi rejalashtirilgan.

2022-yilda ijtimoiy nafaqa oluvchi ehtiyojmand oilalar soni 2021-yildagi o'rtacha 1 million 200 mingdan 1 million 440 mingga oshib, jami oilalarning 16,5 foizi qamrab olinadi. Tuman va shaharlar byudjetlarining 5 foizi, ya'ni 1,4 trillion so'm mablag' “Ochiq byudjet portal” orqali bevosita fuqarolar tomonidan bildirilgan takliflarni moliyalashtirishga yo'naltiriladi. Bu aholining joylarda muammolarining hal etishdagi ishtirokini ta'minlashga va monitoring qilishga xizmat qiladi.

Shu o'rinda mamlakatimizda aholi farovonligini oshirish yo'lidagi raqamlashtirish siyosati jadal sur'atlarda olib borilayotganini ham ta'kidlab o'tish maqsadga muvofiq. Mazkur ishlar natijasi o'laroq, endi davlat xizmatlaridan uydan chiqmagan holda, ortiqcha ovorachiliklarsiz, ko'p vaqt sarf qilmay foydalanish mumkin. Bu aholiga qo'shimcha qulayliklar yaratgan holda, mavjud resurslarni isrof qilmay, ulardan unumli foydalanish imkonini bermoqda.

Kambag'allikni qisqartirish har bir davlatning muhim vazifasi hisoblanadi. Shundan kelib chiqqan holda O'zbekiston ham kambag'allikni qisqartirishga oid strategik rejalar ishlab chiqib, uni amalga oshirib kelmoqda. Mazkur vazifalarni bajarishda aholiga ko'rsatiladigan ijtimoiy yordam barcha ehtiyojmandlarni qamrab olishi hamda aholining kam ta'minlangan va ijtimoiy zaif qatlamining ko'p qismini mehnat faoliyatiga jalb etish, shuningdek, keyingi bosqichda ularga tayyor pul emas, balki mehnat qiliqlari uchun shart-sharoit yaratib berish bugungi kun talabidir.

Eldor TULYAKOV,
“Taraqqiyot strategiyasi”
markazi ijrochi direktori

lash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari to'g'risida”gi farmoni hamda “Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha hokim yordamchilari faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qaroriga muvofiq, mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha tuman (shahar) hokimlarining yordamchilari faoliyati yo'lga qo'yildi.

Mahallabay ishlash va tadbirkorlikni rivojlantirish agentligi, uning viloyatlardagi hududiy boshqarmalari hamda mahallabay ishlash va tadbirkorlikni rivojlantirish markazlari tashkil etildi. Ushbu sa'y-harakatlar aholining ijtimoiy muammolarini bartaraf etish hamda kambag'allikka qarshi tizimli kurashishga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir.

So'nggi yillarda aholini ijtimoiy qo'llab-quvvatlash hamda manzilli faoliyat yuritishni tashkil etish maqsadida “Temir daftar”, “Ayollar daftari” va “Yoshlar daftari” joriy etildi, hayotimizga “mahallabay” ish uslubi kirib keldi. Bu orqali ijtimoiy himoyaga olingan oilalar soni 2 barobar ortib, ularning moliyaviy ta'mini kuchaytirildi.

O'tgan davr mobaynida mamlakatimizda bevosita kam-

Mazkur tizimning shaffofligini ta'minlash, ijtimoiy ahvoli, turmush sharoiti og'irlashgan va sektor rahbarlari tomonidan alohida nazoratga olingan oilalarni qayd etishga mo'ljallangan sahovat.args.uz dasturi ishga tushirildi.

2021-YIL: SARHISOB

Yil davomida kambag'al va ishsiz aholini ish bilan ta'minlash va kasb-hunarga o'qitish bo'yicha amaliy ishlar olib borildi. Xususan, bugungi kunda mehnat bozorida talab yuqori bo'lgan 30 ga yaqin turdagi kasb yo'nalishlariga o'qitish orqali ularning doimiy bandligini ta'minlash maqsadida respublikada jami 70 ming nafar band bo'lmagan fuqarolarni qamrab olish quvvatiga ega bo'lgan 68 ta muassasa, 15 ta “Ishga marhamat” monomarkazi, 53 ta kasb-hunarga o'qitish markazi tashkil etildi.

Bundan tashqari, 11 ta no-davlat ta'lim muassasalarida yiliga o'rtacha 800 nafar band bo'lmagan fuqarolarni mehnat bozorida talab yuqori bo'lgan 21 turdagi kasblarga o'qitish yo'lga qo'yildi.

Agar 2018-yilda 20,5 ming nafar band bo'lmagan fuqaro o'qitilgan bo'lsa, 2021 yilga kelib bu ko'rsatkich 98 ming nafarni tashkil etdi.

“Mahallabay” ishlash tizimi asosida bir qancha samarali ishlar amalga oshirildi.

hamda 219 ta boshqa ijtimoiy obyektni ta'mirlangan.

“Mahallabay” ishlash tizimini yangi bosqichga olib chiqish, xususan, “Mahalladan chiqmay turib barcha xizmatlardan foydalanish” tamoyili asosida davlat tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar taqdim etilishiga imkon yaratish maqsadida mahallalarda tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish bo'yicha hokim yordamchisi lavozimi joriy etildi.

Ta'kidlash joizki, respublikaning turli hududlarida yashovchi 1 million 802 mingdan ortiq aholi ilk bor ichimlik suviga ega bo'ldi, 1 738 ta aholi punktida 4 million 780 mingdan ortiq aholini ichimlik suvi bilan ta'minlash yaxshilandi. Respublika aholisining ichimlik suv ta'minoti 61,5 foizdan 70,0 foizga oshdi.

2021-yil 1-yanvardan boshlab “Ishga marhamat” monomarkazlari hamda kasb-hunarga o'qitish markazlari bitiruvchilarining kasbiy malakasini “WorldSkills” standartlari asosida baholashdan muvaffaqiyatli o'tgan bitiruvchilarga mamlakatimizda va xorijiy davlatlarda tan olinadigan “Skills” pasportini berish bo'yicha mutlaqo yangi tizim yo'lga qo'yildi. Bu esa, o'z navbatida, nafaqat g'oyat raqobatli bo'lgan mehnat bozoriga tegishli ko'nikmalarga ega bo'lgan kadrlarni tayyorlash, balki fuqarolar o'rtasida raqobatbardoshlik o'sishiga, ish haqlari nisbatan yuqori bo'lishiga xizmat qiladi.

ДИНАСТИЯ

Существует поверье, что летчики, отдавшие жизни в сражениях за родную землю, становятся облаками и смотрят на нас с небес.

Посвящение за Родину в полете, мы вечно продолжаем свой полет,
написал Евгений Евтушенко проникновенные строки, и они обрели более мощное звучание в песне на музыку Евгения Крылатова. Для кого-то это просто хватающее за сердце произведение искусства, а для кого-то часть истории рода.

Священное облако семьи Салимовых – героический след летчика-истребителя Салима Зарипова, который погиб во время Второй мировой войны. «Смертью храбрых...» – значилось в похоронке. Даже писем от лейтенанта не осталось. Думал ли узбекистанец, в сжатые сроки выучившийся управлять военным самолетом, о том, что его потомки когда-то «обретут крылья» и будут бороздить небесные просторы?! Скорее всего, нет. Просто мечтал вернуться домой с победой, отведав у врага прерванное счастье...

А небо позвало внука Шавката (не суждено было мальчишке увидеть деда), да с такой силой, что ни о чем ином и думать не мог. Попробуй выбери другую профессию, если во сне и наяву тебя окружают самолеты. Юношей следил за полетом серебристых птиц и представлял себя за штурвалом. Любая информация по теме тщательно изучалась, превращаясь в багаж будущего летчика.

Упорным покоряются любые цели. Шавкат Азимович (ныне подполковник в отставке) сроднился с военными самолетами до такой степени, что, доведись лететь с закрытыми глазами, справился бы играючи. Слыша в вышине гул, одинаковый для человека непосвященного, безошибочно определял, какая именно машина скрыта облаками.

Подрастал сынишка Шухрат. Из тех детей, что влюбляются в отцовскую профессию с первого взгляда. Отец и сын даже головы в небо запрокидывают одинаково на звук мотора. У них

и имена имеют одинаковое значение – «слава».

Не было для мальчугана большей радости, чем пройти по взлетной полосе, посидеть в кабине, оценивающе взглянуть на приборы и мысленно оторваться от земли. Казалось, на его благоговейное «Ассалому алайкум!» самолет тихонько отвечал: «Ваалайкум ассалом!» Еще тогда, в детстве, он научился вести с машиной разговор, советовать, ставить перед техникой боевые задачи.

Товарищи отца парнишке с удовольствием подыгрывали,

обращаясь словно с коллегой, обсуждали параметры техники, фигуры высшего пилотажа, внимательно выслушивали мнение юного покорителя неба, ободряли: «Обязательно поступишь в летное училище». От слов «товарищ летчик» за спиной вырастали крылья.

Тяга к самолетам, так восхищавшая отца, тревожила мать. Хотелось видеть единственного сына врачом, пусть и пропадающим на дежурствах в клинике, зато на земле, рядом. Сколько волнений связано со службой мужа, и Шухрат туда же. Будущий пилот с улыбкой отвечал: «У нас с небом родство особое! Проверенное годами».

Так и поступил правнук Салима Зарипова в Джизакское высшее военное авиационное училище. Постигал профессию на подъеме, упорно изучал иностранный язык, чтобы не было проблем с технической литературой и инструкциями. Как и прежде, интересовался новыми разработками в авиации, обсуждал их с отцом. Став дипломированным специалистом, одним из главных наставников называет Шавката Азимовича:

– Понимаем друг друга с полуслова. И касается это не только авиации – любых вопросов. Отчитываюсь перед ним после полетов, обсуждаем междуна-

Только летчик может встречаться взглядом с машиной, обмениваться с ней улыбками, потому что это не бездушная конструкция, а преданный боевой товарищ.

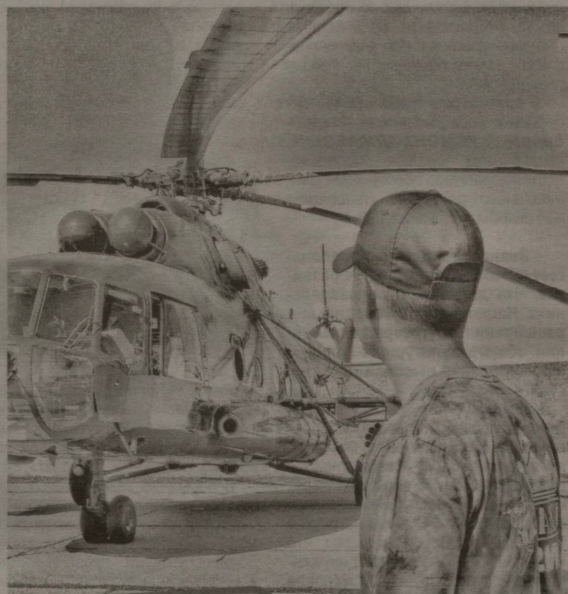

Шавкат Азимович (ныне подполковник в отставке) сроднился с военными самолетами до такой степени, что, доведись лететь с закрытыми глазами, справился бы играючи.

родную обстановку. Знаю, что не для красного словца ставит он передо мной главную задачу военного летчика: «Береги, сын, наше чистое небо!» А я, следуя примеру отца, стал одним целым с вертолетом. Так же душевно приветствую его, начиная очередной рабочий день, рассказываю ему о предстоящих делах. Только летчик может встречаться

туального багажа? Тем более что мгновенная реакция летчиков базируется на прочных знаниях и опыте. А как эта реакция помогает в редкие часы отдыха, когда в руках оказывается теннисная ракетка! Даже любимый спорт у Шухрата связан с полетом.

С пониманием относился к детским фантазиям, летчик дает советы тем, кто стремится ввысь:

– Нынешние мальчишки чаще говорят, что собираются стать крутыми бизнесменами, адвокатами или программистами. Прошли времена, когда чуть ли не каждый с блеском в глазах, не задумываясь, мог выпалить: «Буду летчиком или космонавтом!» Пусть на самом деле в летчики пробивались единицы, вышала уже сама мысль. Если мечта настоящая и она действительно сильна, готовиться нужно задолго до восемнадцатилетия. Развивать физически, тренировать память, вести здоровый образ жизни, соблюдать режим и учиться, учиться, учиться. Математика, физика, иностранный язык – основа основ, но не надо забывать о гармоничном развитии. Вставая в ряды защитников Родины, непозволительно не знать ее историю, не быть знакомым с ее культурным наследием.

У летчиков и мечты крылатые, они редко ими делятся, потому что не привыкли бросать слова на ветер. Они просто идут, нет, летят к цели. О нашем герое мы еще услышим.

Людмила ПОЛОНСКАЯ

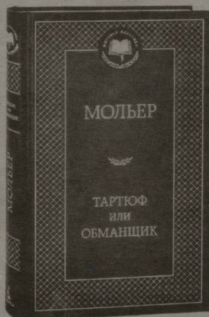
взглядом с машиной, обмениваться с ней улыбками, потому что это не бездушная конструкция, а преданный боевой товарищ.

– Отчасти отождествлял и на минуту мечту, – продолжает молодой офицер. – Врачом не стал, однако спутницей жизни выбрал медсестру высокой квалификации. У нас растет дочь. Если родится сын, буду внедрять систему воспитания Салимова-старшего. Любовь к небу – доминантный ген. От нее не убежишь. А еще отец – образец чести, пунктуальности, трудолюбия. За что бы ни взялся, выполняет безупречно.

Старший лейтенант Салимов «летит по жизни», руководствуясь девизом: «Не надо быть умным – надо быть сообразительным». Любопытная формулировка. Откуда ей, сообразительности, взяться без соответствующего интеллек-

К ЮБИЛЕЮ ПИСАТЕЛЯ

Январь 1622-го – особая веха отсчета для французской (да и мировой) литературы. В семье придворного обойщика Поклена родился мальчик, которому было суждено прославить страну на весь мир. Его называли основателем настоящего французского языка, более простого и выразительного.

ОБЛИЧАЯ ПОРОКИ ВЕКА

и перевод «Скупого», сделанный Чулпаном.

Русские переводы появились в начале XVIII века. Во второй половине переведены были уже почти все комедии Мольера. Связано это с возникновением постоянного театра в Петербурге, актеры которого воспринимали мастера веселого жанра как союзника в исправлении пороков общества.

«Театр обладает великой исправительной силой, — писал знаменитый комедиограф и подтверждал сказанное своими искрометными пьесами. — Мы наносим порокам тяжелый удар, выставляя их на всеобщее осмеяние».

А ведь первоначально его тяга к театру проявлялась как любовь к трагедии. «Блистательный театр», основанный им и его соратниками, обязан провалом именно этому жанру, лишнему необходимой жизненности, пафосному и чрезмерно морализаторскому. Сам Мольер позиционировал себя как трагика, за что бывал даже оштрафован публикой. На одном из самых известных портретов работы Н. Миньяра Мольер изображен в роли «Цезаря» (трагедия П. Корнеля «Смерть Помпея»).

Псевдоним «Мольер» взял актер «Блистательного театра», еще не помышляющий о собственном литературном творчестве. О значении сценического имени исследователи спорят

до сих пор. Самая разумная версия — имя, которое кто-то уже носил до него, Поклен выбрал спонтанно: нужно было подписать какой-то театральный договор, и на ум пришло благозвучное слово. Между прочим, так во Франции назывались несколько населенных пунктов и горы. Чтобы обойтись без псевдонима, не могло быть и речи. Профессия актера, клоуна сцены, вызвала общественное презрение. Заканчивая жизненный путь, лицедеи должны были каяться в совершенном грехе. Непокаявшемуся комедианту Мольеру было отказано в нормальном погребении, вдове пришлось бросить деньги в толпу религиозных фанатиков,

Мольер в роли Цезаря в пьесе Пьера Корнеля «Смерть Помпея». Никола Миньяр, 1658 год.

Благодаря его творчеству мне, к примеру, на всю жизнь запомнилось Посвящение в студенты. После торжественной части институтский зарубежный театр «Прометей» показал первокурсникам комедию «Смешные жеманницы», которая одна

Он мог стать потомственным королевским обойщиком, а получив образование в иезуитском колледже, — преуспевающим юристом. Однако выбрал путь актера и писателя. Даже уход Мольера из жизни неотделим от сцены. Играя в своей коме-

Спектакль «Тартюф» в постановке Молодежного театра Узбекистана.

чтобы избавиться от их вмешательства. Только благодаря хатайству Людовика XIV актера и драматурга похоронили ночью на кладбище Сен-Жозеф.

И снова о театре.

Непродуманность репертуара и соперничество с легкими пьесами итальянцев, собирающими зрителей, привели к банкротству. Будущего драматурга за долги посадили в тюрьму. После внесенного за него залога Мольер вступает в труппу бродячих комедиантов. Поездки по стране и наблюдения за народным языком обогащают его опыт. Проявляется комедийный талант. Как драматургический, так и актерский. Лучший комедиограф Франции сформировался к тридцати годам. А в репертуары театров последующих веков вошли «Дон Жуан», «Проделки Скапена», «Мещанин во дворянстве», «Мизантроп», «Лекарь поневоле» и другие произведения.

Наверное, у каждого есть особенная встреча с Мольером.

из первых ударила по салонно-аристократической прециозной литературе. Мы можем назвать точный год — 1659, когда слово «прециозный» — «изысканный» стало восприниматься в ином значении — «вычурный, жеманный».

ди «Мнимый больной» главную роль, он почувствовал себя плохо, но не прервал представления. А зритель?.. А зритель рукоплескал силе таланта. Таланта, который остался в веках.

Полина ЛАНСКАЯ

● Добродетель — это первый признак благородства, именам я придаю куда меньше значения, чем поступкам.

● Кто всякому друг, того я другом не считаю.

● Что бы ни говорили, есть в человеке что-то необыкновенное — такое, чего никакие ученые не могут объяснить.

● От речей дело вперед не движется. Надо действовать, а не говорить, дела решают спор лучше, чем слова.

● Кто время выиграл — все выиграл в итоге.

● От злоязычия себя не уберечь. / Так лучше сплетнями и вовсе пренебречь. / Нам подобает жить и мыслить благородно, / А болтуны пускай толкуют как угодно.

Мольер

HAR BIR OILA DAROMAD MANBAIGA EGA BO'lishi KERAK

Farg'ona viloyatidagi 1 ming 55 ta mahallalarda hokim yordamchilari o'z faoliyatini boshladi. Ular hududni iqtisodiy rivojlantirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, aholi bandligini ta'minlashga yaqindan ko'maklashmoqda.

Keyingi yillarda mahalla faoliyatiga katta e'tibor qaratildi, bu tizim islohotlarning faol ishtirokchisiga aylandi. Mahallabay ishlash tizimi joriy etilib, muammolar yechimiga alohida e'tibor qaratilayotgani o'z samarasini bermoqda. Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha tuman (shahar) hokimlarining yordamchilari faoliyati yo'lga qo'yilib, 1-yanvardan ish boshladi. Viloyatda ushbu lavozimga Respublika ishchi guruhi vakillari hamda mahalliy hokimliklar bilan birgalikda 1 ming 924 ta nomzodlar bilan suhbat o'tkazilib, eng salohiyatli talab olindi.

Farg'ona tumanidagi 76 ta mahalla fuqarolar yig'inida hokim yordamchilari zimma-

sidagi vazifalarni bajarishga kirishgan. Ularni samarali faoliyat ko'rsatishi uchun yetarli sharoit yaratib berilmoqda, uslubiy-amaliy maslahatlar berib borilmoqda. Chimyon qishlog'ining aholisi asosan dehqonchilik, bog'dorchilik, novvoychilik bilan shug'ullanib keladi.

— Mahallamizda 447 ta xonadon bo'lib, 2 ming 500 dan ortiq aholi istiqomat qiladi, — deydi "Chimyon" mahalla fuqarolar yig'ini raisi Habibullo Yunusaliyev. — Hozir ro'yxatga olingan 54 nafar ishsiz fuqaro bor. O'tgan davrda o'ndan ortiq oila imtiyozli kredit evaziga chorvachilikni yo'lga qo'ydi. Aholining 20,5 gektar tomorqa maydoni bor. Afsuski, ayrimlar undan unumli va samarali foydalanmayapti. Oilaviy tadbirkorlik, hunarmandchilik

bo'yicha tashabbuslar kam.

"Chimyon" mahallasida Doniyorjon Abdurahmonov hokim yordamchisi lavozimida ish boshladi. Yosh, g'ayratli, talabchan bu yigit Farg'ona politexnika institutining iqtisodiyot fakultetini tamomlagan. Dadası Ofarin aka va amakilari qishloqda birinchilardan bo'lib "Chimyon forum" korxonasiga asos solgan. Doniyorjon tadbirkor sifatida bu ishlarni davom ettirib kelayotgan edi.

Hokim yordamchisini qaynoq ish jarayoni ustida uchratdik. Tuman hokimi o'rinbosari — mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash bo'limi boshlig'i Dilnozaxon Ergasheva boshchiligidagi ishchi guruh bilan birgalikda xonadonlarni o'rganayotgan ekan.

— Asta-sekin kunlik ish tartibini belgilab olaymiz, — deydi Doniyorjon. — O'z oldimga ko'plab vazifalarni qo'yganman. Ishni aholi xonadonlaridagi holat bilan tanishishdan boshladim. Mahalladagi "o'sish nuqtalari" ni aniqlab, xizmat ko'rsatish va servis sohasini rivojlantirish, tadbirkorlarning sonini ko'paytirish kerak. Har bir ro'zg'or daromad manbaiga ega bo'lsa, shunda kambag'allik degan narsaga o'rin qolmaydi. Buning uchun hali qiladigan ishlarimiz ko'p.

"Temir daftar'da turuvchi Davlatjon Turdimatov xonadonidamiz. Oila boshlig'i bundan uch yil oldin Rossiyaga ishlagani borgan. Sog'lig'ida

muammo borligi uchun ayni damda ishsiz. Turmush o'rtog'i Olmaxon opa ham hech qayerda ishlamaydi. Uch nafar qizlarini amallab uzatishdi. Mazkur oilani o'rganish jarayonida Davlatjon akaga nogironlikni belgilash, Olmaxon opada nafaqaga chiqishda muammo borligi, uyining kadastr hujjatlarini yo'qligi ma'lum bo'ldi. Shu bilan birgalikda 6 sotix tomorqasida issiqxona tashkil etish taklifi bildirildi. Hokim yordamchisi Doniyorjon bu ishlarning barchasini o'z nazoratiga oldi.

Shu mahallada yashovchi Rasuljon Mamajonov oilasining qo'lli ancha "yupqa". Turmush o'rtog'i ishsiz, bir nafar farzandi bor. Uning o'zi mavsumiy ishlar bilan shug'ullanadi. O'tgan

TADBIRKORLIK

davrda uy-joyi ta'mirlanishiga ko'maklashildi, subsidiya asosida bir bosh qo'y olib berildi. Albatta, odamning o'zida harakat bo'lsa, ro'zg'orga baraka kiradi. Bu yigit o'zi ancha harakatchan ekan. Ro'zg'ordan ortirib yana ikki bosh qo'y sotib oldi. Tomorqasida kartoshka yetishtirdi. Hokim yordamchisi Rasuljon bilan suhbatlashib biror joyga ishga joylashishiga yordamlashadigan bo'ldi.

Inson qadrini ulug'lash va faol mahalla yilida hokim yordamchilari ishlarining ko'lamini yanada kengayadi. Bularning barchasi esa aholini hayotdan rozi qilishdek ezgu maqsadlarga xizmat qiladi.

Ma'sudjon SULAYMONOV,
O'ZA muxbiri

"Bittasi ham qaytmadi-ya"...

Urush — erkaklar va ayollar bir xil darajada soliq to'laydigan mavsum. Farqi shuki, biridan qon, biridan ko'z yoshlari olinadi. Bo'g'zimga tiqilgan yig'ini yutolmay atrofga alanglayman.

G'alaba bog'i, g'alaba... Hayotni ehson qilib yuborishga arziydigan nimadir. O'zimni o'q, qichqir, samalyot, bomba, yig'i, mushtoqlik, nafrat, sog'inch, qon, matonat qurshovida qolib ketganday his qilaman. Birgina ovoz shovqinni yorib chiqadi. "Bittasi ham qaytmadi-ya! Ona, ha, bu onaning ovozi. "Bolam, kel", degan chaqiriq og'ushida uzoq tentirayman.

Mana "Matonat madhiyasi" yodgorlik majmuasi. Zulfiya Zokirova hamda uning kelinlari uzoq manzillarga, borsa kelmas tomonlarga ko'z tikib turibdi. Ulardan sabr-u sabot, sadoqat, iroda va jasoratning ifori taralayotganday. Besh ustun, besh umr, besh qalqon, besh umid... Zulfiya aya va kelin-u nabiralarning atrofida joylashgan. Haykaltarosh ustunlar orqali o'zbek xonadonlaridagi tokchalarga ishora qiladi. Beshta tishlangan non. "Oy borib omon qayt, bolam"... Ko'z o'ngimda farzandlariga non uzatayotgan ona paydo bo'ldi. Tishlangan non-

ga urushdan qaytmagan o'g'illarning taqdiri chekilganday.

Yon tomondan frontdan kelgan uchburchak taxlamli maktublarni eslatuv-

chi ustunlarda askarlarning yurt, ona, yor sog'inchi, farzandlariga aytmoqchi bo'lganlari chizib qo'yilgan. "Xatingizni yuragimning tubida tumorday asrab

yuribman. Undan sizning, uyimizning hidi keladi, ona"... Kaftlarni qo'llim bilan his qilmoqchi bo'laman. G'amni orqalagan pochta amaki, huvillagan hovli, hayajon to'shalgan yo'lakda qotib qolgan nigohlar, mehnatdan qavargan qo'lda qo'nim topgan qoraxat. Qora qismatni uzoq-uzoqlardan quchoqlab, ayollar uchun bevalik ta'mini olib kelgan bir parcha qog'oz. Bolani onadan, onani boladan, yorini yordan ayiruvchi kuy — yig'i. Tosh ko'zlar ezib boqyapti. Nazarimda ko'z yoshlari ichiga oqayotganday. Besh ma'suma yaxshi kunlarga keladigan navbatni kutib tosh qotganday.

Bobomning urush haqidagi hikoyalarni eshitib ulg'ayganman. "Men eng adolatsiz dunyoni eng adolatli urushdan afzal ko'raman", der edilar. Lablarim orasidan "bobo, men ham ko'zingiz tubidagi mungni yanada yaxshiroq his qilyapman", degan so'zlar sirg'alib chiqadi. Istaganlarim emas, haqiqatlar haqida hislashayotgandim. "Bittasi ham qaytmadi-ya"... Onalarning hammasi ham ona, hatto u bog'ga o'matilgan haykal bo'lsa ham!

Umidaxon SOBIROVA,
O'ZJOKU talabasi

SIZ NIMA DEYSIZ?

Yoshlar nega vahshiylashib ketdi?

Bolaligimizda Quddat momom bizga doim hammaga salom berishni, o'zidan kattalarning yo'lini kesib o'tmaslikni, suvga tupurmaslikni o'rgatardi. "Bir kun janjal bo'lgan xonadondan qirq kun fayz ko'tariladi", deya buni misollar orqali tushuntiradi. Momojonlarimizning tarbiyasini olib kam bo'lmadik.

Biroq shahar bilan qishloqning orasida katta tafovut bo'lgani kabi, tarbiyada ham bo'shliq bo'larkan. Chunki shaharda bolalar ba'zan maktabidan so'ng nazoratsiz qolib ketishadi. Ota-ona esa o'z ishlari bilan mashg'ul.

Negadir bugungi kunda ayrim yigitlar o'z otasi yoki onasiga qo'pol muomalada bo'ladi. Yoki kuyov qaynotasini uryapti, qaynonasi va ayolini haqoratlayapti, xo'rlayapti. Sababi nimada?

Qachon biz farzandlarimizning tarbiyasi buzilishiga yo'l qo'ydik?

Qizlarimizni iboli, hayoli, bir ro'zg'orni eplaydigan, boriga ham, yo'g'iga ham ko'nadigan sabrli qilib tarbiyalay oldikmi?

Yigitlarni-chi? Bir oilani tebratadigan, qo'lida hunari bor qiloidikmi?

Yaqinda poytaxtda bo'lib o'tgan mash'um voqea hech kimni befarq qoldirmagan bo'lsa kerak.

Toshkent shahar, Yashnobod tumani, "Maxmur" M.F.Y. Zangori ko'chasida istiqomat qilgan kelin uyda qaynonasi Sh.Saitxanova bilan ro'zg'orda kelib chiqadigan kelishmovchiliklar sabab janjallashgan. Itarib yuborishi natijasida oshxonaning poliga yiqilib tushgan Sh.Saitxanovani kelin Z.Saitxanova qasddan o'ldirish maqsadida, uning ustiga chiqib, oyoqlari bilan bel va kurak qismlarini bosib, boshidagi sun'iy matodan tayyorlangan

ro'mol yordamida bo'g'ib, vahshiylarcha o'ldirgan. 29 yoshli kelin Z.Saitxanova 10 yil muddatga ozodlikdan mahrum qilindi.

Nahotki bugungi kelinlar qaynonasini o'ldirishgacha borayotgan bo'lsa? Qani hayoli, iboli kelinlar? Nahotki oiladagi ziddiyat shu darajagacha yetib kelgan bo'lsa?

Aslida qars ikki qo'ldan deyishadi. Kelinni kelganidanoq qizidek ko'rmagan, uning har bir ishidan ayb topgan qaynonalar hamon oramizda topiladi. Ayniqsa, qaynona kelinning olib kelgan mebeli-yu sepi gapiraverib ezib yuboradi. Qaynota ham xotiniga bir og'iz: "O'chir ovozingni! O'zlariga yoqqan bo'lsa bo'ldi-da" demaydi. Ona o'g'lining ham gapirishiga yo'l qo'ymaydi. Kelinning ota-onasini pastkashlikda ayblaydi. Bu oilada, asosan ona hukmron.

Bu oilada qaynotaning, erning o'ni qani? Ular nega ayollarni shu ahvolga solib qo'yishgan? Oilada tenglik, hamjihatlik bo'lmagan xonadonning kuni zulmatda o'tadi.

Samarqandda ro'y bergan yana bir fojiani o'qib, tilim qotdi.

Samarqand viloyatining Pastdarg'om tumanida ichkuyov bo'lib yashayotgan Abror Kurbanov turmush o'rtog'i Noila Ashurova bilan Pastdarg'om tumani "Elbek" mahallasidagi o'zlariga tegishli qurilishi

tamomlanmagan uyda ta'mir ishlarini o'tkazish uchun borishdi. Turmush o'rtog'i N.Ashurovaning bugungi kunga qadar uy ta'miri yakunlanmaganidan noroziligi yuzasidan o'rtalarida janjal kelib chiqdi.

Janjal paytida N.Ashurova shu yerda bo'lgan xo'jalik ketmonining yog'ochdan ishlangan sopi bilan turmush o'rtog'i A.Kurbanovning yelkasi bir marta uradi.

A.Kurbanov o'zini ayol kishi kaltaklaganidan g'ururi poymol bo'lgandek his qilib, g'azablanadi. N.Ashurovaga tashlanib, uning qo'lidagi xo'jalik ketmonini tortib olib, uni hayotdan mahrum qilish orqali qasd olishni o'ylab, qo'lidagi xo'jalik ketmoni bilan N.Ashurovaning peshona qismiga bir marotaba zarba berganida Noila boshini changallaganicha yerga gursillab yiqiladi.

A.Kurbanov N.Ashurovaga yanada kuchliroq azob berib, uni alohida qiynoqqa solish, shu orqali o'zidagi nafratni namoyon qilish maqsadida, yerga yiqilib qolgan turmush o'rtog'ining boshi va uning umurtqa qismiga bir necha marta zarbalar berib, uni o'ta shafqatsizlik bilan qasddan o'ldiradi.

Nega? Ayolini o'ldirish shartmidi? Erkak qachon bunday vahshiyliklar qilishga bel bog'ladi? Nahotki bir yoshli o'g'li onasiz qolishini o'ylamadi?

Endi A.Kurbanov qilgan ishi uchun qonun oldida javob beradi. Bolasini esa mehrga zor qiladi.

Ehtimol yigitlar avval o'zlari uchun uy-joy qurib, bir kasbning etagidan tutib, keyin uylanishsa, bunday ko'ngilsizliklar kelib chiqmas. Ota-onalarning shoshma-shosharlighi, qizlari xuddi ersiz qolib ketadigandek tezroq uzatishi, turmushga tayyor emasligi ham aslida bizning aybimiz emasmi?

Qizlarning sarp-sarug'iga qiziqib, ularga muomala madaniyatini o'rgatmagan ham o'zimiz emasmi? Yigitning qo'lidagi hunari yoki uy-joyini surishtirmasdan, ota-onasining mansabiga ham qiziqqan o'zimiz emasmi?

Biz farzandlarimizga tarbiya berishda qayerda adashdik? Yoki harom luqma yedirib qo'ydikmi?

Siz nima deysiz?

Jamoatchilik muhokamasiga qo'yilgan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Yangi O'zbekistonning 2022-2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiya-si to'g'risida"gi farmoni loyihasi 7 ta ustuvor yo'nalish, 94 ta maqsadni mujassam etgan strategik hujjatdir. Farmonning qabul qilinishi so'nggi yillardagi islohotlarning natijasi o'laroq yaratilgan "Inson qadri ustuvor bo'lgan jamiyat va xalqparvar davlat" g'oyasining zarur siyosiy-huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy va ilmiy-ma'rifiy asoslarining davomi bo'ladi.

EKOLOGIK MUAMMOLARNI HAL ETISH – STRATEGIK VAZIFA

Ta'kidlash joiz, O'zbekiston ekologik partiyasi fraksiyasi tomonidan ilgari surilgan g'oyalar, takliflar ham loyiha-da o'z aksini topmoqda. Ya'ni "Inson qadri uchun" tamoyiliga asosan ishlab chiqilgan 7 ta ustuvor yo'nalishdan biri sifatida umumbashariy muammolarga milliy manfaatlardan kelib chiqqan holda yechim topishga e'tibor qaratilmoqda.

Ya'ni unda aholi salomatligi va genofondiga ziyon yetkazadigan mavjud ekologik muammolarni bartaraf etishga urg'u berilgan. Bunda xalqaro maydonda atrof-muhitga oid tashabbuslar, shu jumladan, Butunjahon ekologiya xartiyasini ishlab chiqishni ilgari surish taklif etilmoqda.

Bundan tashqari, loyiha-da atrof-muhitning ifloslanish darajasini baholash mexanizmlarini takomillashtirish, atrof-muhitni kuzatish, uning ifloslanish darajasini prognoz qilish, davlat ekologik nazoratini doimiy axborot bilan ta'minlash, ifloslantiruvchi manbalarning holati va atrof-muhitga ta'siri ustidan monitoringni amalga oshirish va respublika hududida amalga oshirilayotgan xo'jalik va boshqa turdagi faoliyatning ekologik talablarga muvofiqligini belgilash yuzasidan davlat ekologik ekspertizasini o'tkazishni taklif etilishi ham iqlim o'zgarishlariga inson ta'sirini kamaytirishga qaratilganligi bilan muhimdir.

Shuningdek, loyihada ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish, shahar va tumanlarda ekologik ahvolni yaxshilash, "Yashil makon" umummilliy loyihasini amalga oshirish yo'nalishlarida ham maqsadli parametrlar belgilab berilmoqda. Jumladan, "Yashil makon" umummilliy loyihasi doirasida har yil kamida 200 million tup daraxt ekish, "Yashil makon" umummilliy loyihasi tashabbuslariga mos tarzda respublikaning 10 ta hududida aerobiologik monitoring tizimini yo'lga qo'yish vazifalari qo'yilgan. 2026-yilga qadar maishiy chiqindilarni yig'ishni 100 foizga va ularni qayta ishlash darajasini 21

foizdan 50 foizga yetkazish bilan sohadagi muammolarning yechimi topiladi.

Respublikamizdagi yer usti tabiiy suv obyektlarining 51 tasida sanitariya-muhofaza zonalarini belgilash ishlari yakunlash ham belgilanmoqda. E'tiborlisi, Toshkent shahrini ko'kalamzorlashtirish darajasini 2022-yilda 15 foizga va 2023-yilda 30 foizga yetkazish rejasi ham shu farmon bilan belgilab berilmoqda. Qolaversa, shahar va tuman markazlarida har 50-100 ming aholi uchun "jamoaat parklari"ni tashkil etilishi, albatta, keng jamoatchilik tomonidan iliq kutib olinadi, desak xato bo'lmaydi.

So'nggi yillarda ekologik muammo va iqlim o'zgarishi sharoitida dunyo hamjamiyatining diqqat markazida bo'lgan Orol dengizining qurigan tubida qo'shimcha 500 ming gektar yashil maydonlarni barpo etish orqali 2026-yil yakuniga qadar ularning umumiy hajmi 2,5 million gektarga yoki hududning 78 foiziga yetkazish bilan nafaqat O'zbekistonda, balki mintaqada ekologik barqarorlik tiklanishiga erishish ta'minlanadi. Hududda Orolbo'yida xalqaro "Yashil iqlim" va Global ekologik jamg'armalarning bioxilma-xillik, iqlim o'zgarishi va tuproq yemirilishining oldini olishga qaratilgan dasturlari asosida 300 million dollar qiymatidagi loyihalarni amalga oshirish rejasining o'zi ham ekologik muammolar bugungi kunning dolzarb masalasi ekanini tasdiqlab turibdi.

Bir so'z bilan aytganda, Taraqqiyot strategiyasi loyihasida barcha maqsadlar inson qadri uchun tamoyiliga asoslanganligi, insonlarga sog'lom turmush sharoiti, toza ekologik muhitni yaratishga qaratilganligi bilan ajralib turadi. Shunday ekan, loyihaning ijroga qaratilishi insonlarni rozi qilish, faromon hayot va farzandlarimiz uchun obod Vatan qoldirishdagi qadam bo'lishi muqarrar.

Muxtorjon HOJIMATOV,
Oliy Majlis Qonunchilik
palatasi deputati

Агар яна келинга
кўл кўтарсанг,
қулоғингни узиб
оламан, хоппи?!

Унда хотиним-
ниям тилини
узиб олинг...

@raisaova.uz

Xonbibi HIMMAT qizi,
jurnalist

G'aroyib tush

Bir kuni dadajonim bozordan antiqa tarvuz urug'i olib keldi. Men tarvuz ekishga juda qiziqardim, ammo bunaqa tarvuz urug'ini hech ko'rmagandim. Shu sabab uni tezroq ekishga va bu urug'dan qanday tarvuz unib chiqishini ko'rishga oshiqardim.

Ertasiga dadam bilan hovlimizdagi kichkina polizga chiqib, o'sha tarvuz urug'ini ekdik. Qani, tarvuz tezroq unsa-yu, juda ham ulkan bo'lib ketsa. Men hammaga: "Bizlarda juda katta tarvuz bor", deya maqtansam, degan fikr xayolimdan o'tardi. Dadam bo'lsa: "Qizim, nega buncha xayol surding, tez-tez harakat qilgin, ishini vaqtliroq yakunlaylik", dedilar. Shunday qilib, tarvuzlar urug'larini ham ekib bo'ldik.

Men ertangi kunni intiqlik bilan kuta boshladim. Chunki mening nazarimda tarvuz ertagacha unib, katta bo'lib ketishi kerak edi-da! Ertasi kuni vaqtliroq uyg'ondim. Mana, hozir tarvuz tomon yelday uchib ketyapman. Voy, buning kattaligiga qarang, tarvuz rostdan ham juda katta bo'lib ketibdi-ku! "Endi buni hammaga maqtanaman", deb darrov odamlarni

chaqirdim. Qo'shnilar kelib, hayron bo'lib qolishdi. Men esa narvonni olib keldim-u, bir amallab tarvuzning tepasiga chiqib oldim. Bunday kattakon tarvuzni ko'rganlar hayratlanib: "Voy-bo", shunchalar ham katta tarvuz bo'ladimi?", deya hayron bo'lib qarab turishardi. Men bo'lsa, tarvuzning tepasiga chiqib: "Bu tarvuzning urug'ini hech qayerdan topolmaysiz, bunaqa tarvuz faqat bizning polizda bor", deb maqtanardim.

Shu payt ulardan biri: — Qani, bizga ham tarvuzingdan bir tilim-bir tilim kesib ber, — dedi. Menga qolsa, shundoq kattakon tarvuzni sira kesgim kelmasdi. To'plangan olomonga qarata: — Yo'q, bu tarvuzni birortangizga ham bermayman. Agarda uni kessam, na chiroyi va na kattaligi qoladi. Hech

biringizga bermayman, — derdim.

Tarvuzni ko'rishga kelganlar mening gapimdan rosa xafa bo'lishdi. Shunda ular:

— Bermasang berma, namuncha qizg'anchiq bo'lmasang, — deb ketib qolishdi.

Shu payt tarvuzdan jiringlagan ovoz eshitilganday bo'ldi. Qo'ng'iroq sasidan birdan seskanib, uyg'onib ketdim shekilli, ko'zimni ochsam, to'shakda yotibman. Soat jiringlayotgan ekan. Voy, men tush ko'rdimmi, yo bo'lgan voqealar o'nggimdami, deya ikkilanib qoldim. Darrov yugurib hovliga chiqdim, lekin bog'imizga hali tarvuz ekilmagan, dadajonim bo'lsa, qovun-tarvuz ekish uchun joy hozirlayotgan ekan. Men esa ko'rganim tush ekanini angladim va uni oila-a'zolarimga aytib berdim. Ular bu g'aroyib tushimni tinglab, rosa kulishdi. Dadam bo'lsa:

— Unday bo'lsa kelaqol, bu yilgi tarvuz urug'ini sen ekin, zora tushingda ko'rganingdek katta-katta tarvuz bo'lsa, — dedilar.

Ha, tushga nimalar kirmaydi! Lekin buvim rahmatli: "Ba'zan tushlar o'ngimizdagi voqealarga ishora qiladi", dedilar. Shu yil ekan tarvuzlarimiz har yilgiga qaraganda mo'l hosil berdi va har doimgidan katta bo'ldi. Mazasiga ham gap yo'q.

Sarvinoz BOLTAYEVA,
Ogahiy ijod
maktabining 7-sinf
o'quvchisi

YOSHLIK ILHOMLARI

Imkon

Psixolog bo'lish Sohibaning orzusi. Ota-onasi esa uning tikuvchi bo'lishini istaydi. Tikuvchilik ham yomon kasb emas. Biroq uning orzusi emas-da.

"Nima qilsam ekan?"

Shu savol Sohibaga har kuni tinchlik bermaydi. Maktab tugashiga sanoqli oylar qoldi. U bo'lsa, hanuz bir qarorga kela olgani yo'q. Bir kun o'tirib obdon fikr qildi. O'zi bilan o'zi kengasha boshladi.

— Psixolog bo'lmoqchimisani?
— Ha!

— Unda mahoratingni sinab ko'r. Imtihonni, eng avvalo, o'z ota-onang ishonchini qozonishdan boshla. Agar ularni ishonтира olmagan psixolog, boshqalarning e'tiborini hech qachon jalb etolmaydi...

Sohiba avvaliga fikrlarini ifoda etuvchi nutq tayyorladi. Keyin uni erinmay, astoydil yodladi. O'zini batamom tayyor, deb hisoblagach ota-onasini o'zining darsxonasiga chaqirdi. Doim qo'l soatiga qarab ish yuzasidan qayoqqadir shoshib turadigan dadasining vaqtini olmaslik uchun nutqini imkon qadar qisqa qilishga urindi. Orzu-istaklari jam bo'lgan so'zlarining so'ngida uni tinglab o'tirgan ota-onasiga yuzlanib dedi:

— Sizlarni jon-dilimdan yaxshi ko'raman. Orzularimni ham. Sizlarsiz men hech kimman. Orzularimsiz ham... Bilaman, sizlar ham meni yaxshi ko'rasiz. Shu o'rinda sizlarga bir savolim bor. Xuddi mendek orzularimni ham yaxshi ko'ra olasizmi?

Sizlarsiz g'arib-u notavon bo'lib qolishimni his qilganingizdek orzularimsiz ham yolg'izlanib qolishimni bir lahzaga bo'lsa-da, tasavvur qilib ko'ra olasizmi? Men sizlarning hamma istaklaringizni bajarishga tayyorman. Sizlar-chi? Mening o'tinchlarimni tinglashga tayyormisiz?

Sohiba so'zini tugatdi. Tarki odat, soatiga tez-tez qarab qo'yayotgan dadasiga boqib ma'yus tortdi.

"Behuda. Imkonsiz urinish". Sohiba shunday deb shivirladi-da tashqariga chiqishga oshiqdi. Kutilmaganda... Sohiba ortiga qayrildi va qarshisida tabassum qilganacha qarshisida chalayotgan otasini ko'rdi:

— Tila tilagingnii!

Madina RUSTAMOVA,
Yakkasaroy tumanidagi
319-maktabning 9-sinf
o'quvchisi

XANDA

Nima qilsin, ko'ngli pok-da...

Saharlab uyqudan turgan kishiga olam go'zal: bir kam yo'q, bir g'am yo'q. Hasanboy bobo mol-holga qaragan kishi bo'ldi. Yaktagini yelkaga tashlab, uzumzor tomon yo'l oldi. Velosipedda borarkan "bir g'ayrat qilsang, asfalt bo'laman" deydiylan ko'chada chang ko'tarildi.

Shirasi tilni yoradigan uzum novdalariga arining qurgan inini ko'rib, bolalikdagi bir voqea yodiga tushdi. O'shanda erta bahor edi. Daraxtlar kurtak yozgan, asalarilar guldand-gulga qo'nadi. Quvligi tutib, suvoq uchun loy tayyorlayotgan akasiga:

— Aka, asal yeyishni xohlaysizmi? — deb bir asalarini tutib, nishini bildirmay olib tashladi-da, og'ziga olib kelib xuddi asal surganday bo'lib, — oh-oh, maza! — deb qo'ydi.

Hali bolaligi ketmagan o'n to'rt yoshlardagi soddaga akasi ham kelib asalarini tutib, asal tatib ko'rmoqchi bo'ldi. "Mana senga asal" degandek ari nishini san-chib oldi. Aldanganini sezganda kech edi.

— Senimi hali, shoshmay tur, — deya nima qilarini bilmay turganda, Hasanboy yana quvligi tutib:

— Aka suvoqqa tayyorlayotgan loy-

dan labingizga qo'ying, asaldek bo'lmasa ham, arini zahrini oladi, — deya qotib-qotib kulardi.

Chuv tushgani bir, labi shishib, og'riq berayotgani ikki bo'lib, so'kina-so'kina loy surtdi.

— Ha, aka, loy asalday shirinmi-kan, ha-ha-ha, — kula-kula chanqab, choynakdan cho'y ko'tardi. Yerdan quradigan qovoq ari ham chanqagan shekilli, choynak tumshug'ida turgan ekan. Hasanboyini ham chunonam chaqdik, voy-bo'y, ko'zlaridan o't chaqnab ketdi.

Dodlagancha, akasi yoniga borib, u ham labiga loy surta boshladi. Kulish navbati akasiga yetgandi.

— Qanday bo'larkan-a, birovning us-tidan kulmagin zinhor... deyishadi. Ha-ha-ha.

Shundan keyin aka-uka ancha vaqt-gacha lablari shishib, azob yeb yurish-gandi.

Uzumlardan bir chelak uzib, velosiped ruliga ildi. Uyga qaytayotganda Shodivoyi ko'rib qoldi. U soyning narigi tarafida eshagini ming niqtasa ham kechuvdan o'tmayotgandi.

— Ha, Shodivoy, qalaysan, ahvollar-ing yaxshimi?

— Assalom alaykum, Hasanboy bova. Yaxshi, shukur, mana qaysar eshak-da, halacho'p bilan ursam ham o'tmayapti.

— Vaalaykum assalom, siqilma, Shodivoy. Bu eshshak ekan-ku, hozir odamlar gapga ko'nmayapti. Ikkalalari baravar kulishdi.

— Qara, bunaqa qilasan, belbog'ing-ni eshakning ko'ziga bog'laysan, soy-ni ko'rmagan eshak qo'rqmaydi ham, keyin xix desang bo'ldi.

— Ey, rahmat, Hasanboy bova, nima qilarimni bilmay turuvdim.

Eshakning ko'ziga belbog'ni bog'lab, halacho'p bilan urgandan keyin eshak oldinga yurdi. Qurg'ur shalpang quloq kechuvni ko'rmay, suvga kirgandan keyin oyog'i toydi. Suv yuta boshladi. Eshakka ortilgan ba'zi narsalar suvga oqib ketdi, qolganlari namiqdi. Eshak-

ni turg'azaman deb Shodivoy suv yut-di. Buni ko'rgan Hasanboy bobo hijolat bo'ldi-yu, hijolatchilikdan qutulish uchun velosiped pedalini to'g'irlab, dedi:

— Shodivoy, uzun quloqqa suv bermapsizmi deyman, daryoni yutaman deydi-ya...

Nima qilsin, ko'ngli pok-da, bir g'ami, bir kami yo'q. Hazillashgisi keladi.

Eldor ABDULLAYEV

OMICRON

O'ZBEKISTONDA

Virusning yangi shtammi — Omicron kundalik hayotimizni to'ldirib bormoqda. "COVID-19"ning ushbu turidan butun dunyo xavotirda. JSST ma'lumotlariga asosanib, Omicronga tashvishli virus sifatida qarashimiz mumkin. Chunki Omicron tez mutatsiyaga uchrashi haqida olimlar tahmin qilmoqda.

JSST bu tur bo'yicha hanuz noaniqliklarga duch kelmoqda, uning yuqumliligi, jiddiyligi va qayta infeksiya xavfini baholash uchun soha olimlari ko'plab tadqiqotlar olib bormoqda. Bor ma'lumotlarga asosanib, shuni ta'kidlab o'tish kerakki, Omicron boshqa variantlarga qaraganda tezroq tarqaladi.

"Agar siz ilgari COVID-19 bilan kasallangan bo'lsangiz ham, emlanishingiz kerak. COVID-19 dan tuzalgan odamlarda virusga qarshi qandaydir tabiiy immunitet paydo bo'lishi mumkin bo'lsa-da, biz uning qancha davom etishini yoki siz qanchalik

yaxshi himoyalanganingizni hali bilmaymiz. Vaksinalar yanada ishonchli himoyani ta'minlaydi", deb xabar beradi JSST.

Mamlakatimizda ham koronavirusning yangi "Omicron" shtammi qayd etildi. Bu haqda yakshanba kuni Sog'liqni saqlash vazirligi ma'lum qildi. 7-yanvar kuni xorijdan O'zbekistonga kelgan xorij fuqarosida "omicron" topilgan.

Shuningdek, o'tgan sutka davomida O'zbekistonda "COVID-19" infeksiyasidan kasallanganlar soni ortgani qayd etildi — oldingi kundagi 214 ta raqam 369 taga yetdi.

1-yanvardan 4-yanvargacha mamlakatda 100 dan kam holat qayd etilgan edi. Pandemiya boshlanganidan beri rasman tasdiqlangan holatlarning umumiy soni 200 mingdan oshdi. "COVID-19" oqibatlaridan ro'yxatga olingan o'limlar soni 1494 nafarni tashkil etdi. Koronavirusga qarshi kurash bo'yicha Respublika maxsus komissiyasining yig'ilishida kasallanganlar sonining ko'payishi muhokama qilindi. Ayni paytda mamlakatda koronavirusga qarshi 39,8 million dozadan ortiq vaktsina qo'llanilgan. Emlash uchun birinchi dozani aholining 88,2 foizi, barcha dozalarni esa 64,4 foizi olgan.

Endilikda yurtimizda karantin qoidalarini yanada kuchaytirilmoqda. Siz o'z sog'lig'ingiz uchun qila oladigan eng muhim narsa bu virusga duchor bo'lish xavfini kamaytirishdir.

-burun va og'zingizni qoplaydigan niqob taqing. Niqobni qo'yish va olib tashlashda qo'llaringiz toza ekanligiga ishonch hosil qiling;

- oraliq masofani saqlang;
- virus yuqish xavfi mavjud bo'lgan hudud yoki gavjum joylardan saqlaning;
- xonani tez-tez shamollatib turing;
- qo'lingizni muntazam yuving.

Muhayyoxon
HABIBULLAYEVA,
O'zJOKU talabasi

Talabalar uchun onlayn ta'lim joriy etiladimi?

10-yanvar kuni Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida bo'lib o'tgan matbuot anjumanida Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi boshqarma boshlig'i Abduvali Xolliqov "Talabalar uchun onlayn ta'lim joriy etiladimi?" degan savolga javob berdi. Unga ko'ra:

● 24-yanvardan barcha talabalar uchun an'anaviy o'qishlar boshlanadi. Talabalarni onlayn ta'limga o'tkazish haqida hech qanday qaror yo'q va rejalashtirilmayapti;

● Sessiya jarayonlari 11-yanvardan nima bo'lishi kerak bo'lgan bo'lsa, 24-yanvardan ham xuddi shu reja asosida odatiy tarzda o'tkazilaveradi.

Sizlarga nima uchun
biz ushbu matnning
qisqartirilgan versiyasini
qayta nashr etdik.

